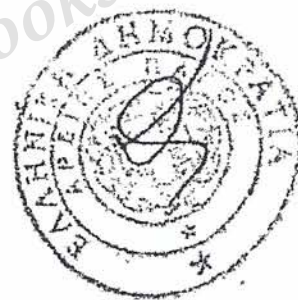

Ε.Λ.

Αριθμός 1001/2019
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
ΣΤ' ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ – ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συγκροτήθηκε από τους δικαστές: Δημήτρα Κοκοτίνη,
Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Ευφροσύνη Καλογεράτου —
Ευαγγέλου — Εισηγήτρια και Σταματική Μιχαλέτου,
Αρεοπαγίτες.

Με την παρουσία και του Αντεισαγγελέα του Αρείου
Πάγου Δημητρίου Παπαγεωργίου (γιατί κωλύεται η
Εισαγγελέας) και και του Γραμματέα Χαράλαμπου
Αθανασίου, για να δικάσει την αίτηση της Εισαγγελέως του
Αρείου Πάγου, περί αναιρέσεως του 93/2019 βουλεύματος
του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου. Με κατηγορούμενο
τον Δημήτριο Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου, κρατούμενου
στο Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας.

Σελίδα 2 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Βόλου, με το ως άνω βούλευμά του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτό, και η αναιρεσείουσα Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ζητά τώρα την αναίρεση αυτού, για τους λόγους που αναφέρονται στην με αριθμό 26 και ημερομηνία 17-5-2019 έκθεση αναίρεσεως, η οποία συντάχθηκε ενώπιον του Γραμματέως του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου Γεωργίου Σωφρονιάδη και καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 722/19.

Επειτα ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Δημήτριος Παπαγεωργίου εισήγαγε για κρίση στο Συμβούλιο τη σχετική δικογραφία με την πρόταση της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ξένης Δημητρίου - Βασιλοπούλου με αριθμό 112/18-5-2019, στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

1. Εισάγω στο Δικαστήριο Σας (σε Συμβούλιο), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 485 Κ.Π.Δ., προς συζήτηση και έκδοση απόφασης, την υπ'αρ. 26/2019 αίτησή μου, με την οποία ζητώ να ανααιρεθεί το υπ'αριθμ. 93/2019 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημ/κών Βόλου, το οποίο έκανε δεκτή την υπ'αριθμ. 14/3.5.2019/8γρ. Προσφυγή του Εισαγγελέως Πρωτοδικών Βόλου, Επόπτη του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, κατά της με αριθμ. 31/2.5.2019 Απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ανωτέρω Καταστήματος Κράτησης, με την οποία χορηγήθηκε, κατά πλειοψηφία, τακτική άδεια απουσίας στον κρατούμενο του Καταστήματος αυτού, Δημήτριο Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου, ακύρωσε την ως άνω με αριθμ. 31/2.5.2019 απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας και απέρριψε την από 30.4.2018 Αίτηση του Δημητρίου Κουφοντίνα του

Σελίδα 3 της 1061/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

Κωνσταντίνου περί χορήγησης σ'αυτόν τακτικής άδειας. II. Για τη βασιμότητα του λόγου για τον οποίο ασκήθηκε η αναίρεση αυτή, αναφέρομαι εξ ολοκλήρου στο περιεχόμενο της σχετικής αίτησης αναίρεσης. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Προτείνω: 1) Να γίνει δεκτή η παραπάνω αίτηση αναίρεσης. 2) Να ανααιρεθεί το υπ'αρ. 93/2019 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημ/κών Βόλου για εσφαλμένη ερμηνεία διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα και να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα κρίση, στο ίδιο Δικαστικό Συμβούλιο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν το προσβαλλόμενο βούλευμα. Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ξένη Δημητρίου - Βασιλοπούλου"

Αφού άκουσε τον Αντεισαγγελέα, που αναφέρθηκε στην παραπάνω εισαγγελική πρόταση και έπειτα αποχώρησε.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Εισάγεται ενώπιον του παρόντος Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, που συνεδριάζει με τριμελή σύνθεση, ως Συμβούλιο, η υπ' αριθμ. 26/2019 και από 17.5.2019 έκθεση αναίρεσεως της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, με την οποία ζητείται η αναίρεση του υπ' αριθμ. 93/10.5.2019 Βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, με το οποίο έγινε δεκτή η υπ' αριθμ. 14/3.5.2019 Προσφυγή του Εισαγγελέως Πρωτοδικών Βόλου, επόπτη του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, κατά της υπ' αριθμ. 31/2.5.2019 Αποφάσεως του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ανωτέρω Καταστήματος Κράτησης, με την οποία χορηγήθηκε τακτική άδεια απουσίας στον κρατούμενο του Καταστήματος αυτού Δημήτριο Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου. Η αίτηση έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα, είναι συνεπώς παραδεκτή και

Σελίδα 4 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν. Με την υπό κρίση αίτηση αναίρεσης αποδίδονται στα προσβαλλόμενο Βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, κατ' εκτίμηση, οι πλημμέλειες της εσφαλμένης εφαρμογής και ερμηνείας ουσιαστικής ποινικής διατάξεως και της ελλείψεως ειδικής αιτιολογίας.

Από τις διατάξεις των άρθρων 483 παρ. 3 εδ. α' και 484 παρ. 1 ΚΠΔ, όπως ήδη ισχύουν, προκύπτει, ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479 εδ.β' ΚΠΔ, μπορεί να ασκήσει αναίρεση ακόμη και κατά αμετακλήτου βουλεύματος, για όλους τους λόγους που διαλαμβάνονται στο άνω άρθρο 484 ΚΠΔ, μεταξύ των οποίων και για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως και για έλλειψη ειδικής αιτιολογίας (άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. β' και δ' ΚΠΔ), αλλά και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων, που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων (άρθρο 483 παρ. 3 ΚΠΔ όπως ισχύει μετά από την αντικατάστασή της από την παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 4531/5.4.2018).

Σύμφωνα με το άρθρο 54 παρ. 1 του ν. 2776/1999 «ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ» (Σ.Κ.), όπως ισχύει, στους κρατούμενους χορηγούνται τακτικές, έκτακτες και εκπαιδευτικές άδειες απουσίας από τα καταστήματα κράτησης. Κατά δε τις διατάξεις του άρθρου 55 (Τακτικές άδειες – Προϋποθέσεις), του αυτού ως άνω νόμου όπως ισχύει, οι τακτικές άδειες χορηγούνται εφ' όσον: Ο κατάδικος έχει εκτίσει το ένα πέμπτο της ποινής του χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση

Σελίδα 5 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρεις μήνες. Σε περίπτωση έκτισης ποινής ισόβιας κάθειρξης, η κράτηση πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον οκτώ έτη. . . . Αν στον κατάδικο έχουν επιβληθεί περισσότερες ποινές κατά της ελευθερίας και δεν έχει γίνει προσμέτρησή τους σε μια συνολική ποινή, κατά το άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα, για τον υπολογισμό της ποινής που έχει εκτιθεί κατά την έννοια της παρούσας διάταξης, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των επί μέρους ποινών.

Εξ άλλου, δεν πρέπει να εκκρεμεί κατά του καταδίκου ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα, να εκτιμάται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος τελέσεως, κατά τη διάρκεια της αδειας, νέων εγκλημάτων, να συντρέχουν λόγοι που να δικαιολογούν την προσδοκία ότι δεν υπάρχει κίνδυνος φυγής και ότι ο κρατούμενος δεν θα κάνει κακή χρήση της αδειας του.

Περαιτέρω, από τις διατάξεις του ως άνω άρθρου 55 Σ. Κ. προβλέπεται ότι : Για να διαπιστωθεί αν συντρέχει η τελευταία αυτή προϋπόθεση εκτιμώνται ιδίως:

α) η προσωπικότητα του καταδίκου και η εν γένει συμπεριφορά του μετά την τελεση της πράξης, κατά τη διάρκεια της κράτησης, σε συνδυασμό με το άρθρο 69 παράγραφος 2 του παρόντος Κώδικα και κατά τη διάρκεια των αδειών, που ενδεχομένως του έχουν ήδη χορηγηθεί, β) η ατομική, επαγγελματική και κοινωνική κατάσταση του ιδίου και της οικογένειάς του, καθώς και οι τυχόν οικογενειακές του υποχρεώσεις, γ) η ωφέλεια, την οποία μπορεί να έχει για

Σελίδα 6 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

την προσωπικότητα του καταδίκου και τη μελλοντική του εξέλιξη η λήψη μέτρων για τη σταδιακή επάνοδό του σε καθεστώς πλήρους ελευθερίας.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου 55 άνω Σ.Κ., η τακτική άδεια χορηγείται από το Συμβούλιο του άρθρου 70 παράγραφος 1 του παρόντος (νόμου) μετά από αίτηση του καταδίκου. Κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου καλείται αυτός, καθώς και οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο για την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων.

Ο δικαστικός λειτουργός που προεδρεύει του Συμβουλίου, σε περίπτωση διαφωνίας του ως προς τη χορήγηση της άδειας, προσφεύγει εντός προθεσμίας πέντε ημερών στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών ως Συμβούλιο.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 1 του Σ.Κ., όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, τις αντίστοιχες αρμοδιότητες ασκεί μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του οργάνου αυτού, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

Από το συνδυασμό των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτει ότι ο άνω ν. 2776/1999 (Σ.Κ.) για τη χορήγηση τακτικής άδειας στους καταδίκους προβλέπει τη συνδρομή τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων, την ύπαρξη των οποίων κρίνει το Πειθαρχικό Συμβούλιο, που συγκροτείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό, δηλαδή τον οικείο εισαγγελέα - επόπτη, τον διευθυντή του καταστήματος κράτησης και τον αρχαιότερο κοινωνικό λειτουργό. Στις τυπικές προϋποθέσεις περιλαμβάνεται αφ' ενός μια θετική, δηλαδή ο καταδίκος να έχει εκτίσει ορισμένο μέρος της ποινής, ανάλογα με το είδος της, καθώς και το είδος του

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ

Σελίδα 7 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

εγκλήματος και, πιο συγκεκριμένα, να έχει εκτίσει το ένα πέμπτο της ποινής του, χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής, λόγω εργασίας και η κράτησή του να έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρεις μήνες, και, σε περίπτωση έκτισης ισόβιας κάθειρξης η κράτησή του να έχει διαρκέσει τουλάχιστον οκτώ έτη, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται περί ποινής ισόβιας κάθειρξης πέραν της μιας, κατά την κρατούσα για το θέμα νομολογία (Γνωμ. Εισ. ΑΠ 14/14.11.2011, 2588/13.12.1995 και 7/21.10.1993) και την κρατούσα στη θεωρία αντίληψη, κατά την οποία και στις περισσότερες της μιας ισόβιες καθειρξεις αρκεί η οκταετής πραγματική έκτιση της ποινής για τη χορήγηση της άδειας (βλ ενδεικτικά Π. Μπρακουμάτσος: «ο θεσμός της χορήγησης άδειας σε κρατούμενους κατά το ν. 2776/1999. Θεωρία και πράξη» και αφ' ετέρου μία αρνητική, δηλαδή να μην εκκρεμεί σε βάρος του ποινική διαδικασία για κακούργημα.

Σημειώνεται ότι και κατά το προιαχύσαν του άνω ν. 2776/1999 νομοθετικό καθεστώς, που προβλεπόταν για τη χορήγηση τακτικής άδειας να έχει διαρκέσει η κράτηση του πολυισοβίτη τουλάχιστον δέκα έτη, τα τελευταία αυτό διάστημα θεωρείτο ικανό ως τυπική προϋπόθεση, αφού λογικά κατ' αυτό, όπως και τώρα η οκταετία, αρκεί για την αξιολόγηση της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας. Τούτο, βέβαια, προϋποθέτει ότι συνεκτίονται με κοινή έναρξη είτε περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, είτε ποινή ή ποινές ισόβιας κάθειρξης και πρόσκαιρης κάθειρξης ή φυλάκισης.

Άλλωστε, η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 55 παρ. 1 εδ. 3 του Σ.Κ., επιβάλλει για τη χορήγηση της άδειας

τον αθροιστικό υπολογισμό των ποινών εκείνων που είναι δυνατόν να προσμετρηθούν κατά το άρθρο 94 παρ. 1 ΠΚ (πολύ περισσότερα στις περιπτώσεις που η αθροιστική έκτιση ποινών επιβάλλεται υποχρεωτικά από το νόμο και δεν χωρεί επιμέτρηση). Συνάγεται, επομένως, εξ αντιδιαστολής, ότι, αν η επιμέτρηση δεν είναι δυνατή κατά το νόμο, δεν μπορεί να γίνει λόγος περί αθροίσματος των ποινών αυτών.

Ειδική αιτιολογία κατ' άρθρο 139 ΚΠΔ, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. δ' ΚΠΔ λόγο αναιρέσεως, υπάρχει όταν αναφέρονται σε αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του Συμβουλίου, ενώ εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, που ιδρύει τον από το άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. β ΚΠΔ, λόγο αναιρέσεως, υπάρχει όταν το Συμβούλιο αποδίδει σ' αυτή διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, εσφαλμένη δε εφαρμογή συντρέχει όταν το Συμβούλιο, χωρίς να παρερμηνεύσει το νόμο, δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι προέκυψαν από τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στη διάταξη που εφάρμοσε.

Στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Βόλου, με το προσβαλλόμενο υπ' αριθμ. 93/2019 Βούλευμά του, έκανε δεκτή την υπ' αριθμ. 14/3.5.2019 Προσφυγή του Εισαγγελέως Πρωτοδικών Βόλου, επόπιτη του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, κατά της υπ' αριθμ. 31/2.5.2019 Αποφάσεως του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ανωτέρω Καταστήματος Κράτησης, με την οποία χορηγήθηκε τακτική άδεια απουσίας στον κρατούμενο του Καταστήματος

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ

Σελίδα 9 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

αυτού Δημήτριο Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου, ακύρωσε την υπ' αριθμ. 31/2.5.2019 Απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας και απέρριψε την από 30.4.2019 αίτηση του Δημητρίου Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου περί χορηγήσεως σε αυτόν τακτικής άδειας. Συγκεκριμένα το ως άνω Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Βόλου, στο προσβαλλόμενο υπ' αριθμ. 93/2019 Βούλευμά του, διέλαβε κατά λέξη τα εξής: «Στα άρθρα 54 έως και 58 του ισχύοντος Σωφρονιστικού Κώδικα (Ν. 2776/1999) προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης άδειας εξόδου στους κρατούμενους από το κατάστημα κράτησης, όταν συντρέχουν οι οριζόμενες στα άρθρα αυτά προϋποθέσεις (ΓνωμΕισΕφΑθ 1/2001 ΠοινΔικ 2001.612). Με το μέτρο αυτό, το οποίο εντάσσεται στα μέτρα που προβλέπονται στο έβδομο κεφάλαιο του παραπάνω Κώδικα, που στοχεύουν στην επικοινωνία του κρατούμενου με τα κοινωνικά περιβάλλον, διευκολύνεται ο κρατούμενος ακόμη περισσότερο, ώστε να μην αποκοπεί από την κοινωνία (ΓνωμΕισΕφΑθ 1/2001, ό.π., ΣυμβΠλημΠειρ 325/2009 δημ. Νόμος, ΣυμβΠλημΠατρ 132/2001 ΑρχΝ 2001.457). Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 55 παρ. 1 του αυτού νομοθετήματος, "Οι τακτικές άδειες χορηγούνται εφόσον: 1. Ο κατάδικος έχει εκτίσει το ένα πέμπτο της ποινής του χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον τρεις μήνες. Σε περίπτωση έκτισης ποινής ισόβιας κάθειρξης, η κράτηση πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον οκτώ έτη. Κατ' εξαίρεση, σε αυτόν που καταδικάστηκε σε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης για παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 380 του Ποινικού Κώδικα,

τακτικές άδειες χορηγούνται εφ' όσον έχει εκτίσει τα δύο πέμπτα της ποινής του, χωρίς ευεργετικό υπολογισμό ημερών ποινής λόγω εργασίας και η κράτηση έχει διάρκεια τουλάχιστον δύο έτη. Αν στον κατάδικο έχουν επιβληθεί περισσότερες ποινές κατά της ελευθερίας και δεν έχει γίνει προσμέτρηση τους σε μια συνολική ποινή, κατά το άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα, για τον υπολογισμό της ποινής που έχει εκτιθεί κατά την έννοια της παρούσας διάταξης, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των επί μέρους ποινών. 2. Δεν εκκρεμεί κατά του καταδίκου ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος ή διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα. 3. Εκτιμάται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος τελέσεως, κατά τη διάρκεια της αδείας, νέων εγκλημάτων. 4. Συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την προσδοκία ότι δεν υπάρχει κίνδυνος φυγής και ότι ο κρατούμενος δεν θα κάνει κακή χρήση της αδείας του. Για να διαπιστωθεί αν συντρέχει αυτή η προϋπόθεση εκτιμώνται ιδίως: α) η προσωπικότητα του καταδίκου και η εν γένει συμπεριφορά του μετά την τέλεση της πράξης, κατά τη διάρκεια της κράτησης, σε συνδυασμό με το άρθρο 69 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα και κατά τη διάρκεια των αδειών, που ενδεχομένως του έχουν ήδη χορηγηθεί, β) η ατομική, επαγγελματική και κοινωνική κατάσταση του ιδίου και της οικογένειάς του, καθώς και οι τυχόν οικογενειακές του υποχρεώσεις, γ) η ωφέλεια την οποία μπορεί να έχει για την προσωπικότητα του καταδίκου και τη μελλοντική του εξέλιξη, η λήψη μέτρων για τη σταδιακή επάνοδο του σε καθεστώς πλήρους ελευθερίας». Περαιτέρω, αρμόδιο για τη χορήγηση των αδειών όργανο

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σελίδα 11 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

είναι, σύμφωνα με το άρθρο 55 παρ. 2 ΣΚ, το συμβούλιο του άρθρου 70 παρ. 1 ΣΚ, ήτοι το αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Καταστήματος Κράτησης. Το Συμβούλιο αυτό συγκροτείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό, δηλαδή τον οικείο εισαγγελέα-επόπτη, το διευθυντή του καταστήματος και τον αρχαιότερο κοινωνικό λειτουργό. Πρόκειται επομένως για συλλογικό όργανο της διοίκησης (άρθρο 13 επ. Κώδ. Διοικ. Διαδικασίας /Ν. 2690/1999), στο οποίο εκτός από δημοσίους (διοικητικούς) υπαλλήλους, μετέχει και εισαγγελικός λειτουργός. Η συμμετοχή του τελευταίου, συγχωρείται, κατ' εξαίρεση, αν και "[η] ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται" (βλ. άρθρο 89 παρ. 2-3 Συντ.). Ωστόσο, εκ του λόγου τούτου - όπως παγίως γίνεται δεκτό σε θεωρία και νομολογία - δεν χάνεται σε καμία περίπτωση η φύση του οργάνου ως συλλογικού διοικητικού οργάνου του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή των αποφάσεων που αυτό εκδίδει, ως διοικητικών πράξεων. Συνεπώς, η επίκληση της συμμετοχής εισαγγελικού λειτουργού στη σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ούτε δικαστικές καθιστά τις αποφάσεις του, ούτε αμάχητο τεκμήριο ορθότητας και νομιμότητας προσδίδει σ' αυτές, και, βεβαίως, ούτε εκτός θεσμικών ελέγχων τις θέτει (βλ. σχετ. ΟΛΣΤΕ 2011/2003, Β. Καρύδη/Ευτ. Φυτράκη σε Ποινικός Εγκλεισμός και Δικαιώματα, έκδοση 2011, σελ. 126). Τέλος, σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 87 παρ. 1 "Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, τις αντίστοιχες αρμοδιότητες ασκεί μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του οργάνου αυτού, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής". Αναφορικά

με τη δυνατότητα χορήγησης άδειας εξόδου στους κρατούμενους από το κατάστημα κράτησης στο κατάστημα στο οποίο κρατούνται, δέον να σημειωθούν τα εξής: Από τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 55 του ΣΚ, γίνεται σαφώς διάκριση μεταξύ των τυπικών και των ουσιαστικών προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος για τη χορήγηση τακτικής αδειάς σε κρατούμενο. Στις τυπικές προϋποθέσεις περιλαμβάνεται (άρθρο 55 παρ. 1 ΣΚ) μια θετική, δηλαδή να έχει εκτιθεί ορισμένο μέρος της ποινής (1/5), ανάλογα με την ποινή ή και το είδος του εγκλήματος, και μια αρνητική, δηλαδή να μην εκκρεμεί ποινική διαδικασία για κακούργημα ή διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα. Στο ως άνω άρθρο, γίνεται λόγος για «έκτιση ποινής ισόβιας καθείρξεως», ήτοι για μία και μόνο ποινή ισόβιου καθείρξεως και όχι για πολλές ποινές ισόβιου καθείρξεως. Ως εκ τούτου, ερευνητέο ερμηνευτικά τυγχάνει το ζήτημα της δυνατότητας χορήγησης τακτικής αδειάς σε καταδικασμένους σε πλείονες της μίας ποινές ισόβιου καθείρξεως. Κατά την κρίση του Συμβουλίου τούτου, εφόσον ουδέν προβλέπεται, ούτε ρυθμίζεται ως προς τη χορήγηση αδειάς σε καταδικασμένους σε πλείονες της μίας ποινές ισόβιου καθείρξεως, δεν είναι επιτρεπτή, κατ' άρθρο 55 παρ. 1 ΣΚ, η χορήγηση τακτικής αδειάς στις περιπτώσεις αυτές, διότι ο νομοθέτης θα το προέβλεπε ρητά. Ειδικότερα, είναι πρόδηλο ότι ο νομοθέτης δεν αγνοεί ότι είναι δυνατόν να έχουν επιβληθεί σε βάρος ενός καταδίκου περισσότερες ποινές και δη, είτε πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας, είτε ποινές ισόβιου καθείρξεως. Μερικά όμως και ρυθμίζει, για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ορίου ποινής που

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η Εξαγωγή

Σελίδα 13 της 1001/2010 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

πρέπει να έχει εκτιθεί, προκειμένου ο κατάδικος να έχει το δικαίωμα να ζητήσει τακτική άδεια, μόνο τις περιπτώσεις που έχουν επιβληθεί περισσότερες της μίας πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας ποινές και ορίζει ότι για τον υπολογισμό της ποινής που πρέπει να έχει εκτιθεί, λαμβάνεται υπόψη η συνολική ποινή, εφ' όσον έχει γίνει προσμέτρηση κατά το άρθρο 94 του ΠΚ, διαφορετικά το άθροισμα των επιμέρους ποινών. Με άλλα λόγια, λαμβάνονται υπόψη όλες οι πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας ποινές. Τούτο επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι η ανωτέρω διάταξη παραπέμπει στο άρθρο 94 του ΠΚ, το οποίο, όμως, προβλέπει και ρυθμίζει ρητώς το ζήτημα της επιμετρήσεως και επιβολής συνολικής ποινής, μόνον όταν έχουν επιβληθεί πρόσκαιρες στερητικές της ελευθερίας ποινές, ενώ επί επιβολής πλειόνων της μίας ποινών ισοβίου καθείρξεως, ουδέν ορίζει, ούτε προβλέπει. Τούτο είναι εύλογο, διότι το σύστημα της συνολικής ποινής δεν ισχύει από τη φύση του πράγματος, στις περιπτώσεις της συρροής περισσότερων ποινών ισοβίου καθείρξεως ή μίας από αυτές με άλλη πρόσκαιρη στερητική της ελευθερίας ποινή. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει, όπως προαναφέρθηκε, από τη φύση του πράγματος (δεν είναι νοητή επιμέτρηση και επιβολή συνολικής ποινής), από το κείμενο του άρθρου 94 παρ. 1 και 2 και το «επιχείρημα από του εναντίου» (βλ. Συστηματική Ερμηνεία του Ποινικού Κώδικα, άρθρα 1- 133, εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας, 2005, υπό το άρθρο 94, σελ. 1178, αριθμ. 15 και αυτόθι περαιτέρω παραπομπές). Εν όψει και του τελευταίου, είναι αυτονόητο ότι το αναφερόμενο στη διάταξη του άρθρου 94 παρ. 1^η ΠΚ, σύμφωνα με την οποία

Σελίδα 14 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

η συνολική ποινή, όταν πρόκειται για κάθειρξη, δεν μπορεί να ξεπεράσει τα είκοσι πέντε (25) έτη, αφορά μόνον στην περίπτωση που η επιμέτρηση και η επιβολή συνολικής ποινής, λαμβάνει χώρα επί πρόσκαιρων στερητικών της ελευθερίας ποινών, αφού η ως άνω διάταξη, ούτε προβλέπει, ούτε ρυθμίζει το ζήτημα της επιβολής πλειόνων της μίας ποινών ισοβίου καθειρξέως. Θα ήταν άλλωστε παράδοξο και αντίθετο προς τη λογική, να γίνει δεκτό ότι ο νομοθέτης αποδέχεται δυνατότητα χορήγησης αδείας τακτικής, επί μεν επιβολής πολλών πρόσκαιρων στερητικών της ελευθερίας ποινών, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνεται υπόψη η συνολική ποινή, εάν είχε γίνει καθορισμός συνολικής ποινής ή το άθροισμα των επιμέρους ποινών, εάν δεν έχει γίνει επιμέτρηση και καθορισμός συνολικής ποινής, επί δε επιβολής πλειόνων της μίας ποινών ισοβίου καθειρξέως, να λαμβάνεται υπόψη και να αρκεί, για τη χορήγηση τακτικής αδείας, η μία μόνο ποινή ισοβίου καθειρξέως. Η κρίση αυτή του Συμβουλίου επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι είναι επιτρεπτή η χορήγηση τακτικής αδείας στον καταδικασμένο σε ισόβια κάθειρξη, εφ' όσον δεν εκκρεμεί κατ' αυτού ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος. Η προϋπόθεση αυτή, οδηγεί a contrario αβιάστως στο λογικό συμπέρασμα ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση τακτικής αδείας σε κρατούμενο με ποινή ισοβίου καθειρξέως, κατά του οποίου δεν εκκρεμεί απλώς ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος, αλλά είναι ήδη καταδικασμένος και για άλλη κακουργηματική πράξη και μάλιστα σε ισόβια κάθειρξη. Τούτο ισχύει πολύ περισσότερο εάν, εκτός από τη δεύτερη ποινή ισοβίου καθειρξέως

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

υπάρχουν και άλλες ακόμη ποινές ισοβίου καθειρξεως. Εάν δεν ήθελαν γίνει οεκτίμω ανωτέρω, θα οδηγούμεθα στο εξής άτοπο, παράδοξο και παράλογο: Ο καταδικασμένος άπαξ σε ισόβια κάθειρξη, κατά του οποίου εκκρεμεί απλώς ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό κακουργήματος (πράξη από την οποία ενδέχεται να απαλλαγεί), να απαγορεύεται να λαμβάνει τακτική άδεια, ενώ ο καταδικασμένος δύο, τρεις, πέντε ή δέκα φορές σε ισόβια κάθειρξη, να μπορεί να λαμβάνει τακτική άδεια, εφ' όσον βεβαίως, έχει κρατηθεί οκτώ τουλάχιστον έτη. Το τελευταίο, επιβεβαιώνει αναμφιβόλως την ορθότητα της κρίσης αυτής του Συμβουλίου, ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 55 παρ. 1 ΣΚ, στον καταδικασμένο σε πλείονες της μίας ποινές ισοβίου καθειρξεως, δεν επιτρέπεται χορήγηση τακτικής αδείας (βλ. σχετ. Γ.Σανιδά ΠοινΔνη. 2018. 993). Περαιτέρω, ο περιορισμός ή η στέρηση της φυσικής ελευθερίας αποτελεί επαχθή περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων, ο οποίος επιτρέπεται από το Σύνταγμα μόνον υπό αυστηρές προϋποθέσεις. Η κράτηση του ατόμου στη φυλακή κατ' αρχήν δικαιολογείται μόνον ως ποινή που έχει επιβληθεί από δικαστήριο και εκτίεται σύμφωνα με τους σωφρονιστικούς κανόνες. Ο σεβασμός της αξιοπρέπειας και των λοιπών θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, η οποία μάλιστα επιτείνεται από το πραγματικό γεγονός των εξ αντικειμένου πολλαπλών "παράπλευρων" περιορισμών της ελευθερίας και της κοινωνικότητας του προσώπου που συνεπάγεται ο εγκλεισμός. Η αρχή αυτή συνεπάγεται περαιτέρω, ότι ο κρατούμενος παραμένει φορέας όλων των συνταγματικών

(ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών) δικαιωμάτων, εφόσον δεν συνεχονται αυτά άμεσα με την στέρηση της ελευθερίας του. Στερείται, αντίθετα, τη φυσική του ελευθερία με την έννοια της concrete παρουσίας σε χώρους εκτός της φυλακής. Η ποινή, όμως, δε στοχεύει στην απομόνωση του προσώπου, αλλά αντίθετα οφείλει να μεριμνά για τη μελλοντική επάνοδο του ατόμου στον κοινωνικό βίο. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα, η μείωση του δεινού της ποινής και η κοινωνική επανένταξη εμφανίζονται ως κύριες ή πάντως παράλληλες συνιστώσες της σωφρονιστικής κράτησης. Ακριβώς αυτούς τους στόχους εξυπηρετεί και η νομοθετικά κατοχυρωμένη (άρθρο 51 Σωφρονιστικού Κώδικα: ΣΚ, Ν 2776/1999) επικοινωνία του κρατούμενου με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, αφού, καθιστώντας δυνατή τη δημιουργία ή τη διατήρηση οικογενειακών και ευρύτερα κοινωνικών σχέσεων, συμβάλλει τελικά αφενός στην ομαλή διαβίωση του κρατούμενου και αφετέρου στην ταχύτερη κοινωνική επανένταξη του (μετά τη λήξη της ποινής) (βλ. σχετ. Β. Καρύδη/Ευτ. Φυτράκη ο.π. σελ. 124, ΓνωμΕισΕφΑθ 1/2001 ΠοινΔνη 2001.612, ΣυμβΠλημΠατρ 132/2001 ΑρχΝ 2001.457). Η κοινωνική επανένταξη, βέβαια, ολοκληρώνεται με την υποβοήθηση του κρατούμενου, μετά την απόλυσή του, για επάνοδο στον επαγγελματικό και κοινωνικό βίο. Ειδικότερα, θεσμοί με τους οποίους υλοποιείται η επικοινωνία των κρατουμένων είναι η υποδοχή επισκέψεων και οι άδειες εξόδου από τη φυλακή. Η χορήγηση τακτικών αδειών κατά την έκτιση της (στερητικής της ελευθερίας) ποινής γίνεται δεκτή τα τελευταία χρόνια όχι μόνον ως μοχλός για την κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων, αλλά και ως μέσο μείωσης των αρνητικών

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η Εισαγγελέα

συνεπειών της κράτησης εν γένει. Μάλιστα στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης (Σύσταση Νο R (82) 16) προτείνεται να χορηγούνται (άδειες) «όσο πιο σύντομα και όσο πιο συχνά είναι δυνατό» αφού αυτές «διευκολύνουν την κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων». Συνεπώς, καθιστώντας τον εγκλεισμό πιο ανθρώπινο και συμβάλλοντας στην ομαλή υποδοχή του κρατουμένου στον ελεύθερο βίο, η άδεια συνιστά δικαίωμα του κρατουμένου και ταυτόχρονα εξυπηρετεί το σκοπό της έκτισης της ποινής. Όπως ανωτέρω ήδη αναφέρθηκε, ο ΣΚ προβλέπει ένα σύστημα τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση τακτικής άδειας. Εφόσον η συνδρομή της τυπικής αυτής προϋπόθεσης επιβεβαιωθεί, απομένει να εξεταστεί η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις, στηρίζονται στην παρούσα εκτίμηση της προσωπικότητας και της εν γένει τρέχουσας διαγωγής του κρατουμένου, με σκοπό να στοιχειοθετηθεί η πρόβλεψη για καλή χρήση της άδειας. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 55 παρ. 1 ΣΚ "Οι τακτικές άδειες χορηγούνται εφόσον: (1) ... (3) εκτιμάται ότι δεν συντρέχει κίνδυνος τελέσεως, κατά τη διάρκεια της άδειας, νέων εγκλημάτων. (4) Συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την προσδοκία, ότι δεν υπάρχει κίνδυνος φυγής και ότι ο κρατούμενος δεν θα κάνει κακή χρήση της άδειάς του. Για να διαπιστωθεί αν συντρέχει αυτή η προϋπόθεση εκτιμώνται ιδίως: α) η προσωπικότητα του καταδίκου και η εν γένει συμπεριφορά του μετά την τέλεση της πράξης, κατά τη διάρκεια της κράτησης, σε συνδυασμό με το άρθρο 69 παρ. 2 του παρόντος Κώδικα και κατά τη διάρκεια των αδειών, που ενδεχομένως του έχουν ήδη χορηγηθεί, β) η ατομική,

επαγγελματική και κοινωνική κατάσταση του ιδίου και της οικογένειάς του, καθώς και οι τυχόν οικογενειακές του υποχρεώσεις, γ) η ωφέλεια, την οποία μπορεί να έχει για την προσωπικότητα του καταδίκου και τη μελλοντική του εξέλιξη η λήψη μέτρων για τη σταδιακή επάνοδο του σε καθεστώς πλήρους ελευθερίας". Έτσι, η πρόβλεψη ότι ο κρατούμενος "δεν θα κάνει κακή χρήση της άδειάς του", κατά το νόμο, στηρίζεται σε στοιχεία αναγόμενα στην υπόκειμενη στάση του αιτούντος. Σ' αυτό κατατείνει και η ενδεικτική, οπωσδήποτε, καταγραφή στοιχείων που εκτιμώνται για τη διενέργεια αυτής της πρόβλεψης και τα οποία άπτονται χαρακτηριστικώς της υπόκειμενης στάσης και προσωπικότητας του κρατουμένου. Γίνεται πάντως δεκτό, ότι η καλή διαγωγή, η συνεργασία με το προσωπικό της φυλακής, η μη τέλεση πειθαρχικών παραπτωμάτων, η πραγματοποίηση ημερομισθίων, αποτελούν θετικές ενδείξεις για τη χορήγηση άδειας. Άλλωστε, κατά το γράμμα του νόμου, αυτό που απαιτείται είναι η δικαιολογημένη "προσδοκία" καλής χρήσης της άδειας και όχι η βεβαιότητα, κάτι άλλωστε αδύνατο όταν πρόκειται για το μέλλον, αφού μάλιστα "ο νομοθέτης γνώριζε ότι υπάρχουν απρόβλεπτοι και αστάθμητοι παράγοντες, που δυσκολεύουν το σχηματισμό επιτυχούς πρόγνωσης, όμως προέκρινε να δοκιμάσει και με το μέτρο αυτό τη δυνατότητα επανόδου του κρατουμένου στον έντιμο βίο". Ως εκ τούτου, η συνδρομή ή μη των λοιπών, ουσιαστικών προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος, θα πρέπει να εξετάζεται κάθε φορά εξατομικευμένα αναφορικά με τον κάθε κρατούμενο. Δέον να σημειωθεί ότι το είδος του εγκλήματος (ανά έννομο αγαθό), η βαρύτητα αυτού (π.χ. κακούργημα

ΘΕΩΡΩΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΣΤΑΣΗ

Σ

Δ

τιμωρούμενο με απλή ή ισόβια κάθειρξη) ή και ειδικότερα στοιχεία αυτού (π.χ. τρόπος τέλεσης), δεν εντάσσονται στα στοιχεία που αξιολογούνται για τη διαπίστωση της συνδρομής των τυπικών ή ουσιαστικών προϋποθέσεων του νόμου. Σημειώνεται δε, ότι ενώ ο προηγούμενος ΣΚ επέτρεπε για τη χορήγηση άδειας να ληφθεί υπ' όψη η εγκληματική δράση του κρατουμένου και εν γένει "το παρελθόν του", ο ισχύων ΣΚ (άρθρο 55) εστιάζει στη μετά το έγκλημα στάση του κρατουμένου και ιδίως στο παρόν του, δηλαδή στη διαγωγή του κατά την έκτιση της ποινής. Αντίθετα, ο νομοθέτης θέλησε να διακρίνει, και το έπραξε ρητώς, μόνο δύο κατηγορίες καταδικασμένων: για εσχάτη προδοσία (τους οποίους απέκλεισε εντελώς) και για εγκλήματα ναρκωτικών (επεφύλαξε αυξημένο ελάχιστο όριο εκτίθειας ποινής). Εξάλλου, η εκτίμηση του εγκλήματος για τη χορήγηση άδειας προσκρούει, ενδεχομένως, στην απαγόρευση δεύτερης αξιολόγησης του αυτού στοιχείου, αφού αυτό αξιολογήθηκε κατά την επιμέτρηση της ποινής. Πλέον τούτων όμως, η βαρύτητα του τελεσθέντος εγκλήματος αποτελεί στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί (πια) στο παρόν και με ενέργειες του κρατουμένου, αποκλείοντας, ενδεχομένως, κάποιον για πάντα από την πρόσβαση σε τακτική άδεια (αφού η βαρύτητα του εγκλήματος δεν μπορεί να μεταβληθεί). Συνεπώς, το έγκλημα του κρατουμένου δεν μπορεί, άνευ ετέρου, να θεμελιώσει λόγο απόρριψης αιτήματος τακτικής άδειας (βλ. σχετ. Β. Καρύδη/Ευτ. Φυτράκη ο.π. σελ. 124-130). Εξάλλου, η εκτίμηση ότι ο κατάδικος δεν θα τελέσει νέα εγκλήματα κατά την διάρκεια της άδειάς του τελεί σε συνάρτηση με την πορεία

σωφρονισμού του, υπό την έννοια ότι για τη σχετική αξιολόγηση δεν μπορεί παρά να επιστρατεύονται τα ίδια κριτήρια. Στην έννοια δε του σωφρονισμού, δεν περιλαμβάνεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο ιδεολογική μεταστροφή του καταδίκου. Ευλόγως, όμως, η έννομη τάξη συναρτά το σωφρονισμό του καταδίκου με την μη τελεση νέων εγκλημάτων, ήτοι, ευθέως με το σεβασμό προς τα έννομα αγαθά, μεταξύ δε αυτών προεχδόντως αυτό της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας αορίστου αριθμού προσώπων. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί, ότι η «καλή» διαγωγή δεν εξαντλείται στην εξωτερικά καλή συμπεριφορά, που συνίσταται (μεταξύ άλλων) στην έλλειψη σοβαρών πειθαρχικών παραπτώματων κατά τη διάρκεια της κράτησης ή στην τήρηση των όρων τυχόν χορηγηθείσας τακτικής άδειας (ΣυμβΕφΠειρ 24/2014, ΣυμβΕφΝαυπλ 86/1998, ΣυμβΕφΠατρ 247/1998, ΣυμβΠλημμΒόλου 76/2018, ΣυμβΠλημμΠειρ 945/2013, δημ. Νόμος). Ειδικότερα, ως «καλή» διαγωγή νοείται η αληθής και πραγματική θετική συμπεριφορά, που πηγάζει από την ενδόμυχη αποδοχή των κανόνων της προσήκουσας εκδηλωτικής συμπεριφοράς και η οποία συνιστά το θεμέλιο της διαπιστωμένης καλής διαγωγής, αποτελεί δε το ουσιώδες στοιχείο της προσωπικότητας και αποδεικνύει την ηθική βελτίωση του κρατούμενου (ΣυμβΕφΘράκης 2/2001, ΣυμβΠλημμΒόλου 76/2018 σ.π., ΣυμβΠλημμΠειρ 945/2013, ΣυμβΠλημμΠειρ 326/2004, δημ. Νόμος). Και αυτό, διότι η πειθηνια προσαρμογή του κρατούμενου στο καθημερινό πρόγραμμα της φυλακής δεν μπορεί να αποτελέσει αλάνθαστη ένδειξη για την ανυπαρξία μελλοντικής υποτροπής του, καθώς αυτή

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΑΓΑΓΗ

Σ

Σ

Σελίδα 21 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

(η προσαρμογή) μπορεί να είναι προσποιητή, χωρίς βούληση μεταβολής του χαρακτήρα, εφόσον κύριος σκοπός είναι η απόλαυση των παρεχομένων προνομίων (όπως η χορήγηση άδειας εξόδου και η υπ' όρον απόλυση) ως αντάλλαγμα της φερομένης καλής διαγωγής, η οποία όμως είναι σκοπούμενη, διαμορφώνεται υπό την απειλή πειθαρχικών κυρώσεων και δεν ενέχει το στοιχείο της πρωτοβουλίας και της εκούσιας αποδοχής (Συμβ. Πλημ. Βόλου 76/2018 ο.π., ΣυμβΠλημΠειρ 945/2013, ΣυμβΠλημΠειρ 1568/2003, δημ. Νόμος).

Στην προκείμενη περίπτωση παραδεκτά και νόμιμα σύμφωνα με τα άρθρα 32 παρ. 1 και 4, 138 παρ.2 ΚΠΔ, 55, 70 του ΣΚ (Ν. 2776/1999), εισάγεται ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου, με την παραπάνω εισαγγελική πρόταση, η υπ' αριθμ. 14/03.05.2019/8γρ. προσφυγή του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Βόλου κατά της υπ' αρ. 31/02.05.2019 Απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, με την οποία χορηγήθηκε κατά πλειοψηφία τακτική άδεια απουσίας στον κρατούμενο του καταστήματος αυτού, Δημήτριο Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου. Η ως άνω προσφυγή τυγχάνει παραδεκτή, καθώς ασκήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου τούτου την 03.05.2019, ήτοι εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 55 του Σωφρονιστικού Κώδικα πενθήμερης προθεσμίας από τη χορήγηση της άδειας. Είναι δε νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 54, 55, 56, 70, 86 και 87 του Σωφρονιστικού Κώδικα (Ν. 2776/1999). Πρέπει, συνεπώς, να ερευνηθεί περαιτέρω και κατ' ουσίαν. Επισημαίνεται ότι στον ανωτέρω κρατούμενο επιδόθηκε νόμιμα η υπ' αρ. 148/06.05.2019 Πράξη της Προέδρου του

Σελίδα 22 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, με την οποία αυτός κλήθηκε, εφόσον το επιθυμεί, να καταθέσει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του, το οποίο και κατατέθηκε στις 08.05.2019 ενώπιον της Γραμματέως του Συμβουλίου τούτου από τον συνήγορο υπεράσπισης του, Ιωάννη Γιαννούση, Δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, ο οποίος διορίσθηκε νομίμως δυνάμει της από 06.05.2019 σχετικής εξουσιοδότησης του κρατουμένου Δημήτρίου Κούφοντινα προς αυτόν με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του από τη Διευθύντρια του Ε.Α.Κ.Κ.Ν Κασσαβέτιας Μαγνησίας Ευμορφία Σαμαρά, ενώ εντός της Δικογραφίας υφίσταται και έτερο έγγραφο με ημερομηνία 02.05.2019, που τιτλοφορείται ως υπόμνημά του, υπογεγραμμένο από την ομοίως διορισθείσα συνήγορο υπεράσπισης του, Ιωάννα Κούρτσικ, Δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, το οποίο επίσης λαμβάνεται υπόψη από το Συμβούλιο. Περαιτέρω μετά ταύτα κρίνεται ότι, ελλείπει ειδικού αιτήματος του ως άνω καταδίκου για αυτοπρόσωπη εμφάνισή του ενώπιον του Συμβουλίου, η οποία εξάλλου δεν είναι κατά νόμο υποχρεωτική και, ενόψει του ότι οι θέσεις του καταδίκου αποτυπώνονται πλήρως στα δύο (2) προαναφερόμενα υπομνήματα που κατέθεσε, δεν είναι αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του ενώπιον του Συμβουλίου για την προφορική ανάπτυξη των απόψεών του, λαμβανομένου επιπροσθέτως υπόψη και του ότι ο προαναφερόμενος νοσηλεύεται στο Γενικό Νοσοκομείο Βόλου «ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΕΙΟ» λόγω της απεργίας πείνας στην οποία προέβη αντιδρώντας στην άσκηση της κρίνόμενης προσφυγής του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Βόλου κατά της

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η Εισαγγελλία

Σελίδα 23 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

υπ' αριθμ. 31/2-5-2019 απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΕΑΚΚΝ Κασσαβέτειας Μαγνησίας, την οποία (απεργία πείνας) συνεχίζει μέχρι και σήμερα ως μέσο πίεσης για την επίτευξη θετικής κρίσης από το Συμβούλιο, αναφορικά με τη χορήγηση σ' αυτόν άδειας εξόδου από το ως άνω σωφρονιστικό κατάστημα.

Από όλα τα έγγραφα που υπάρχουν στον φάκελο και από τα από 02.05.2019 και 08.05.2019 έγγραφα υπομνήματα του κατάδικου Δημητρίου Κουφοντίνα, προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο κατάδικος Δημήτριος Κουφοντίνας του Κωνσταντίνου, κρατείται εκτίοντας συνολική ποινή 11 φορές ισόβιας κάθειρξης, κάθειρξης 25 ετών και φυλάκισης 2 ετών για τις πράξεις της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση, ανθρωποκτονιών, τετελεσμένων και σε απόπειρα, ληστείας και ανυποταξίας, η δε κράτησή του έχει αρχίσει στις 5-9-2002. Στις 30-4-2019 ο ως άνω κατάδικος υπέβαλε προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας αίτηση περί χορήγησης σε αυτόν εννέα ημερών τακτικής άδειας. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο ως άνω κρατούμενος έχει καταδικαστεί για την τέλεση κακούργημάτων σε 11 φορές ισόβια κάθειρξη και σε πρόσκαιρη κάθειρξη 25 ετών, ήτοι έχει καταδικαστεί σε πλείονες της μίας ποινής σε ισόβια, δεν συντρέχει, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην ως άνω νομική σκέψη της παρούσας, η τυπική προϋπόθεση που θέτει η ως άνω διάταξη για το επιτρεπτό της χορήγησης τακτικής άδειας, αφού όπως προελέχθη, κατά την κρίση του παρόντος Συμβουλίου, δεν είναι δυνατή η χορήγηση τακτικής άδειας στην περίπτωση που ο κρατούμενος έχει καταδικαστεί σε πλείονες της μίας ποινών ισόβιας κάθειρξης. Σε κάθε δε

Σελίδα 24 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

περίπτωση, η αίτηση του εν λόγω καταδίκου περί χορήγησης σε αυτόν τακτικής άδειας είναι απορριπτέα διότι δεν συντρέχουν ούτε οι ουσιαστικές προϋποθέσεις που απαιτεί ο νόμος. Ειδικότερα, από την από 30.04.2019 Εισήγηση της Κοινωνικής Λειτουργού του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας και τα υποβληθέντα στο Συμβούλιο τούτο από 02.05.2019 και 08.05.2019 έγγραφα υπομνήματα του εν λόγω κρατούμενου, προκύπτει ότι ο τελευταίος, ηλικίας σήμερα 61 ετών, έγγαμος και πατέρας ενός τέκνου ηλικίας 28 ετών, ασχολούμενος επαγγελματικά με τη μελισσοκομία με την υποστήριξη της συζύγου του, Αγγελικής Σωτηροπούλου, κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο ως άνω σωφρονιστικό κατάστημα δεν έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά και έχει δείξει καλή διαγωγή. Κατά τη διάρκεια της κράτησής του ασχολείται με μεταφράσεις βιβλίων και εργάζεται στις αγροτικές εργασίες που ορίζει η Διεύθυνση του ως άνω σωφρονιστικού καταστήματος, το τελευταίο δε χρονικό διάστημα απασχολείται στο μάρκετ του Καταστήματος Κράτησης. Επιπλέον, έχει λάβει έξι (6) τακτικές άδειες (τέσσερις (4) από το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού και δύο (2) από το Ε.Α.Κ.Κ.Ν Κασσαβέτειας Μαγνησίας), των οποίων έκανε καλή χρήση και σε περίπτωση που του δοθεί η αιτούμενη τακτική άδεια δήλωσε ότι θα διαμείνει στην οικία της συζύγου του, στον Βαρνάβα Αττικής. Εντούτοις, από τις συνθήκες της ατομικής και κοινωνικής κατάστασής του, εκτιμάται ότι υπάρχει κίνδυνος, κατά τη διάρκεια της άδειας, να τελέσει νέα εγκλήματα, ενώ δεν συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την προσδοκία ότι δεν θα κάνει κακή χρήση αυτής (άδειας). Ειδικότερα, προέκυψε ότι ο ανωτέρω κατάδικος, κατά τη διάρκεια της κράτησής του,

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η Εισήγηση

Σ

Φ

στις 24-10-2014 και στις 30-5-2018, προέβη σε δηλώσεις που δημοσιεύθηκαν στο διαδίκτυο. Συγκεκριμένα, στις 24-10-2014 απέστειλε ο ίδιος στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης κείμενο, όπου αναφερόμενος στο κράτος και χαρακτηρίζοντας τον εαυτό του ως αντικαθεστωτικό, ανέφερε: «Τα σχέδιά τους δεν θα περάσουν. Να αντισταθούμε στην κρατική τρομοκρατία», ενώ στις 30-5-2018, απέστειλε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, άλλο κείμενο στο οποίο, αφού περιέγραφε τον εαυτό του ως πολιτικό κρατούμενο, ανέφερε τα εξής: «Και επειδή τίποτε και ποτέ δεν μας χαρίστηκε και αυτά που αποκαλούνται δικαιώματα δεν είναι παρά οι κατακτήσεις μακρών και πολύχρονων αγώνων, η μόνη απάντηση που μπορούμε να δώσουμε είναι να ξαναπιάσουμε, μέσα και έξω από τη φυλακή, το κόκκινο νήμα αυτών των αγώνων». Εξάλλου, σε προγενέστερες δημόσιες δηλώσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ανέφερε ότι: «το αστικό κράτος δεν μπορεί να εκδημοκρατιστεί, ούτε να εξανθρωπιστεί αλλά μόνο να ανατραπεί...να ανατραπεί από μια επανάσταση..η ένοπλη δράση δείχνει το δρόμο για την κλιμάκωση του κοινωνικού και του πολιτικού αγώνα». Από τις παραπάνω δηλώσεις δεν μπορεί παρά να συνάγεται αρνητικό συμπέρασμα ως προς την πορεία του σωφρονισμού του συγκεκριμένου καταδίκου. Οι δηλώσεις «να αντισταθούμε στην κρατική τρομοκρατία», «να ξαναπιάσουμε το κόκκινο νήμα αυτών των αγώνων» και «η ένοπλη δράση δείχνει το δρόμο για την κλιμάκωση του κοινωνικού και του πολιτικού αγώνα», οι οποίες παραπέμπουν ευθέως στη βία, όχι μόνο δεν αποτελούν ένδειξη μίας πορείας σωφρονισμού και σεβασμού της

έννομης τάξης, αλλά αντιθέτως καταδεικνύουν ένα πρόσωπο που εμπράκτως και σταθερά αποτάσσεται την έννομη τάξη, δοθέντος ότι δεν αποτελούν απλά μία ιδεολογική τοποθέτηση του εν λόγω καταδίκου, ούτε μία αυθόρμητη αντίδραση του υπό ορισμένες συνθήκες συναισθηματικής πίεσης. Τουτό προκύπτει και από το γεγονός ότι την ίδια στάση τήρησε ο εν λόγω κατάδικος και ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου κατά την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του ενώπιον του στις 21.02.2019, οπότε και κρίθηκε η προηγούμενη με αριθ. 24/20-2-2019 Προσφυγή του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Βόλου κατά της με αριθ. 13/2019 Απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας, με την οποία του χορηγήθηκε κατά πλειοψηφία τακτική άδεια απουσίας, αφού, ερωτηθείς ο τελευταίος εάν σέβεται τους κανόνες της έννομης τάξης με βάση τους οποίους οριοθετείται, προσδιορίζεται και λειτουργεί το κοινωνικό σύνολο στο οποίο επιδιώκει να ενταχθεί, έστω και για λίγο, με τη λήψη τακτικής άδειας, απέφυγε συνειδητά να απαντήσει αρνητικά ή θετικά, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι η ιδεολογία του και οι πεποιθήσεις του είναι σταθερές και δεν θα τις αρνηθεί, η ιδεολογία του συγκεκριμένη και σταθερή και ότι ο αγώνας του είναι πάντα ο ίδιος. Επίσης, εξέθεσε ότι κινείται πάντα με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, εντούτοις, όταν ρωτήθηκε εάν σέβεται το ίδιο και την ανθρώπινη ζωή, που αποτελεί υπέρτατο έννομο αγαθό, απέφυγε ομοίως να απαντήσει συγκεκριμένα, επαναλαμβάνοντας ότι σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ότι βιώνει δραματικά την αντινομία ανάμεσα στις πράξεις του και στον πόνο των

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σελίδα 27 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου.

συγγενών των θυμάτων του, που είναι και δικός του, γεγονός που καταδεικνύει ότι αρνείται συνειδητά να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο, σεβόμενος τις επιταγές της έννομης τάξης (βλ. το με αριθ. 37/2019 Βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου). Και ναι μεν, ως προελέχθη, το έγκλημα του κρατουμένου δεν μπορεί, άνευ ετέρου να θεμελιώσει λόγο απόρριψης αιτήματός του περί χορήγησης α' αυτόν τακτικής αδείας (βλ.σχετ. Β. Καρύδη/ Ευτ.Φυτρ. ο.π. σελ. 124-130), πλην όμως η στάση του κατά τη διάρκεια έκτισης της ποινής στην οποία καταδικάστηκε για το έγκλημα αυτό, αναδεικνύεται σαφώς σε βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο της προσωπικότητάς του, το οποίο καταδεικνύει, μεταξύ άλλων και τον βαθμό του σωφρονισμού και της ηθικής του βελτίωσης. Ενδεικτικό δε στοιχείο της προσωπικότητάς του εν λόγω καταδίκου είναι η παντελής και απολύτως συνειδητή έλλειψη οποιασδήποτε μεταμέλειας για τις άδικες πράξεις τις οποίες τέλεσε και τις οποίες εξακολουθεί να θεωρεί ως πολικά εγκλήματα, θέτοντας τον εαυτό του σε θέση ήρωα-πολιτικού κρατουμένου. Στο πλαίσιο δε αυτό μάλιστα κατά τη διάρκεια προηγούμενης αδείας του στις 02.01.2019, έκανε αμέριμνος περίπατο στο κέντρο της Αθήνας και μάλιστα επέτρεψε να ληφθούν και να δημοσιευθούν φωτογραφίες του στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και σε όλα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε σημείο πλησίον εκείνων όπου δολοφονήθηκαν συγκεκριμένα θύματά του, συμπεριφορά όλως προκλητική, που καταδεικνύει έμπρακτα και πέραν πάσης αμφιβολίας τόσο την έλλειψη σεβασμού του στη μνήμη των θυμάτων του, όσο και την από πλευράς του ακόμη και σήμερα, μετά την τέλεση των

αξιόποινων πράξεων για τις οποίες καταδικάσθηκε και διαρκούσας της κράτησης του προς έκτιση της ποινής του, απαξίωση της ανθρώπινης ζωής (βλ. ενδεικτικά το από 02.01.2019 δημοσίευμα στον ιστότοπο <https://freesunday.gr>). Ας σημειωθεί εδώ ότι για την κρίση αυτή του Συμβουλίου δεν βαρύνει σε καμία περίπτωση το είδος και η βαρύτητα των ποινικών αδικημάτων για τα οποία ο υπό κρίση κρατούμενος καταδικάσθηκε αλλά η συμπεριφορά του μετά από την τέλεσή τους και κατά τη διάρκεια της φυλάκισής του, όπως αυτή εκτίθεται παραπάνω, καθώς και η πρόσωπικότητά του, όπως αυτή σκιαγραφείται προηγουμένως και με βάση όσα ακολουθούν, ώστε να εκτιμηθεί ο κίνδυνος τέλεσης από πλευράς του νέων εγκλημάτων και κακής χρήσης της άδειας του, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 55 παρ. 1 στ. 3 και 4 του Ν. 2776/1999 και την προηγούμενη νομική σκέψη. Πέραν όμως αυτού, έκτοτε ο ανωτέρω όχι μόνο δεν μετέβαλε τη στάση του, ώστε το παρόν Συμβούλιο να δύναται να αχθεί σε διαφορετική κρίση για το ζήτημα της χορήγησης σ' αυτόν τακτικής άδειας από το Κατάστημα Κράτησης όπου κρατείται, αλλά αντίθετα ενώπιον του Συμβουλίου της Φυλακής κατά την ενώπιον του παράσταση για τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης δήλωσε αυτολεξεί μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα: «...Να πιάσουμε το κόκκινο νήμα της αντίστασης, είναι μια φράση που τη χρησιμοποίησε μέχρι και ο Τσίπρας. Αμφισβήτησα ένοπλα το κρατικό μονοπώλιο (της βίας), γι' αυτό καταδικάσθηκα. Αν το αρνηθώ, θα σας πω ψέματα... Δεν αλλάζω ιδεολογία... Ζητώ την αλληλεγγύη απέξω, ξεκινώντας την απεργία πείνας, αυτό εννοούσα, η

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΑΓΑΓΗ

Σ

Σ

Σελίδα 29 της 1001/2019 πεινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

άδεια είναι δικαίωμα. Κατάκτηση αγώνων. Βάζοντας το σώμα σε κίνδυνο μέσα στη φυλακή και συμπαράσταση από τον κόσμο. Αυτό είναι το κόκκινο νήμα της ζωής... Να απαρνηθώ, να μεταναήσω, δεν μπορώ να το κάνω. Είμαι πολιτικός κρατούμενος...» (βλ. τα με αριθ. 31/02.05.2019 Πρακτικά Συνεδρίασης του Τριμελούς Πειθαρχικού Συμβουλίου Αδειών του Ε.Λ.Κ.Κ.Ν Κασσαβέτειας Μαγνησίας). Εκ των ανωτέρω δηλώσεων παρέπεται ότι ο ως άνω κατάδικος δεν είναι πρόθυμος να αλλάξει στάση ζωής, αλλά ερμάνει στην άποψη του περί ένοπλης ανατροπής του «κρατικού μονοπωλίου της βίας» και άρα καθιστά εναργές ότι ευκαιρίας δοθείσης, δεν αποκλείεται να τελέσει και νέες αξιόποινες πράξεις ιδιαίτερης απαξίας. Περαιτέρω, καλεί σε συμπαράσταση και αλληλεγγύη προς υποστήριξη του αγώνα του για τη λήψη άδειας εξόδου από το σωφρονιστικό κατάστημα και ομάδες εκτός της φυλακής, αμφισβητήσιμης νομιμότητας, αναφερόμενος και πάλι στο κόκκινο νήμα της ζωής, που από το μέσο άνθρωπο δύναται να ερμηνευθεί και ως «αίμα». Μάλιστα, τα ίδια (περί της ιδιότητάς του ως πολιτικού κρατουμένου-εγκλήματία και μεροληπτικής αντιμετώπισής του με ταξικά-ιδεολογικά κριτήρια) αναφέρει και σε συνέντευξή του με τίτλο «Η απεργία πείνας είναι μονόδρομος», που είναι δημοσιευμένη στον ιστότοπο <http://policenet.gr/>. Είναι δε αξιοσημείωτο το ότι μετά το κάλεσμα που απηύθυνε σέ αλληλεγγύη προς ομάδες - οργανώσεις εκτός της φυλακής, επακολούθησαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης απειλητικού περιεχομένου αναρτήσεις ηγετικού στελέχους ομάδας που έχει αναπτύξει κατ' επανάληψη παράνομη δραστηριότητα, οι οποίες έχουν αυτολεξεί ως εξής: «Αυτήν την Πέμπτη το τριμελές συμβούλιο

πλημμελειοδικών Βόλου θα αποφασίσει εάν θα έχουμε τον πρώτο νεκρό απεργό πείνας στην Ελλάδα. Η υγεία του Δημήτρη Κουφοντίνα είναι ήδη πολύ επιβαρυνμένη και είναι ζήτημα αν θα αντέξει τις επόμενες μέρες. Οι τρεις συγκεκριμένοι δικαστές του Βόλου θα πάρουν μια απόφαση που θα επηρεάσει άμεσα την ζωή του Δημήτρη την ζωή την δικιά μας και την ζωή την δικιά τους. Ελπίζω να μην κόψουν αυτό το κόκκινο νήμα. Γιατί αν το κάνουν όλα θα κόκκινίσουν...» αναρτήσεις οι οποίες κατόπιν έτυχαν περαιτέρω «διευκρινίσεων», ως εξής: «Μην ανησυχείτε κύριοι, δεν θα πάμε να πυροβολήσουμε κανέναν. Αλλά να είστε σίγουροι πως οι αντιδράσεις, σε περίπτωση που οι δικαστές πάρουν παράλογες και πέραν κάθε λογικής αποφάσεις, θα είναι και μαζικές και συνεχόμενες» (βλ. το από 04.05.2019 δημοσίευμα στον ιστότοπο <https://www.newsbeast.gr>). Ο ίδιος δε ο Δημήτριος Κουφοντίνας ουδέν έπραξε για την έστω και λεκτική καταδίκη των εν λόγω αναρτήσεων, επικρατώντας τοιουτοτρόπως αυτές, έστω και σιωπηρά. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με το από 08.05.2019 δημοσίευμα στον διαδικτυακό τόπο <http://www.thetoc.gr/> παρατηρήθηκαν ήδη φαινόμενα βανδαλισμού από αγνώστους σε πολιτικά γραφεία με στόχο τη χορήγηση άδειας εξόδου στον κρατούμενο Δημήτριο Κουφοντίνα. Εκ του συνδυασμού των προαναφερομένων συνάγεται ότι ο κρινόμενος κατάδικος - διατηρεί - ιδιαίτερα στενούς δεσμούς εκτός του σωφρονιστικού καταστήματος όπου εκτίει την ποινή του, με οργανώσεις που κινούνται εκτός των ορίων της νομιμότητας, με το ίδιο ή παρεμφερές ιδεολογικό υπόβαθρο με αυτόν, δεδομένου ότι άλλως, αυτές

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Σελίδα 31 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

δεν θα παρείχαν τόσο αυξημένης έντασης υποστήριξη προς το πρόσωπο του, εκδηλούμενη όχι με νόμιμες διαδηλώσεις διαμαρτυρίας, αλλά με έκνομες συμπεριφορές. Εκτιμάται, επομένως, βάσιμα ότι, επί ικανοποίησης του αιτήματός του για χορήγηση άδειας εξόδου από το ως άνω κατάστημα κράτησης, ελλοχεύει σοβαρός κίνδυνος να συνενερευθεί με μέλη των εν λόγω ομάδων-οργανώσεων και να τελέσει, σχεδιάσει ή καθοδηγήσει νέες αξιόποινες πράξεις, κάνοντας κακή χρήση της άδειάς του. Τα ανωτέρω δεν αγαιρούνται από το γεγονός ότι ο εν λόγω κατάδικος έλαβε μέχρι τώρα από τα αρμόδια κάθε φορά Πειθαρχικά Συμβούλια των Καταστημάτων Κράτησης, στα οποία κρατήθηκε και εξακολουθεί να κρατείται, έξι (6) τακτικές άδειες, καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, αφενός μεν τα Συμβούλια αυτά συνιστούν συλλογικά διοικητικά όργανα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η κρίση των οποίων ουδόλως δεσμεύει το Δικαστήριο, αφετέρου δε οι αποφάσεις τους συνιστούν διοικητικές πράξεις και όχι δικαστικές αποφάσεις. Ούτε όμως η έως τώρα καλή χρήση των αδειών που έλαβε ο εν λόγω κατάδικος μπορεί να οδηγήσει στο αντίθετο συμπέρασμα. Και τούτο, διότι κρίνεται κατ' επίφαση καλή δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, ο ίδιος κατά το στάδιο του σωφρονισμού του και δη, ακόμη και ενώπιον του Συμβουλίου της Φυλακής, αλλά και με τις παραπάνω δηλώσεις του-καλέσματα σε ενέργειες συμπαραστασής του αλλά και με ενέργειες δικές του (περίπατο στο κέντρο της Αθήνας σε σημεία πλησίον εκείνων όπου διέπραξε εγκλήματά του κατά τη διάρκεια προηγούμενης άδειάς του), απέδειξε στην πράξη και όχι σε επίπεδο ιδεολογικό-θεωρητικό και μόνο, όπως εκ του

αντιθέτου αβάσιμα υποστηρίζει ο ίδιος, ότι αδιαφορεί πλήρως για τους κανόνες της έννομης τάξης βάσει των οποίων είναι δομημένη και λειτουργεί η κοινωνία στην οποία επιδιώκει να επανενταχθεί, έστω και για λίγο, με τη χορήγηση της αιτούμενης άδειας, αμφισβητώντας τη νομιμότητα δράσης εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας και καλώντας σε αντιδράσεις ακόμη και με παράνομες πράξεις, βάλλουσες ευθέως κατά θεμελιωδών εννόμων αγαθών. Έτσι, το Συμβούλιο φρονεί ότι ο πρόμνημυνόμενος θα κάνει κακή χρήση της άδειάς του και πιθανολογείται βάσιμα ότι εάν αυτή του χορηγηθεί, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να διαπράξει νέα εγκλήματα, όχι λόγω των ιδεολογικών αρχών, στοχασμών και της συνθηματολογίας που χρησιμοποιεί στις απανταχού δηλώσεις του, αλλά επειδή αυτές δεν έχουν μόνο θεωρητικό χαρακτήρα μα αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του (χαρακτηριστική είναι η στάση και οι δηλώσεις- προτροπές του κατάδικου στα ΜΜΕ και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μετά την έκδοσή του υπ' αριθμ. 37/2019 Βουλεύματος του Συμβουλίου τούτου, με το οποίο κρίθηκε ότι δεν έπρεπε να του χορηγηθεί τακτική άδεια εξόδου από το σωφρονιστικό κατάστημα), καθώς και αυτές μετουσιώνονται σε πράξεις υποδουλισμού της εξέγερσης τρίτων (πολιτών- οργανώσεων) για την κατάλυση της έννομης τάξης, με την προτροπή αυτών να πιάσουν «το κόκκινο νήμα της αντίστασης», γεγονός που καταδεικνύει τη σταθερή ροπή του στην κατάλυση της κοινωνικής οργάνωσης και των θεσμών στους οποίους αυτή βασίζεται, ακόμη και με την προσβολή θεμελιωδών έννομων αγαθών και ελευθεριών. Εξάλλου, το γεγονός ότι ο εν λόγω

ΘΕΩΡΗΤΗΚΕ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

κατάδικος, όπως προκύπτει από την από 30.04.2019 Εισήγηση της Κοινωνικής Λειτουργού του εν λόγω σωφρονιστικού καταστήματος, επέδειξε καλή διαγωγή κατά τη διάρκεια της κράτησής του σ' αυτό, ουδόλως μπορεί να συνηγορήσει περί του αντιθέτου, καθώς στην Εισήγηση αυτή, πέραν της αναφοράς ότι κατά τη διάρκεια της κράτησής του ασχολείται με μεταφράσεις κειμένων και εργασίας στο market του Καταστήματος Κράτησης, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ούτε διευκρινίζεται σε τι συνίσταται η καλή αυτή διαγωγή, ενώ η προσαρμογή του στο καθημερινό πρόγραμμα της φυλακής δεν αρκεί από μόνη της ώστε να δικαιολογήσει την προσδοκία της μη κακής χρήσης της άδειας, καθώς εντάσσεται στην σκοπιμότητά του να κάνει χρήση του ευεργετήματος των τακτικών αδειών που του παρέχει ο νόμος και δεν έχει καμία σχέση με το σωφρονισμό του, ο οποίος, όπως προελέχθη, κατά την κρίση του Συμβουλίου τούτου, ουδόλως επιτεύχθηκε, ώστε να τύχει του ευεργετήματος της χορήγησης τακτικής άδειας απουσίας από το κατάστημα κράτησης, το οποίο σαφώς ο νόμος εξαρτά όχι βέβαια από την εξέλιξη του καταδίκου σε μια άρτια ηθική προσωπικότητα, αλλά από την επίτευξη ενός επίπεδου σωφρονισμού του, που θα επιτρέπει την έξοδο του από το σωφρονιστικό κατάστημα με τη λήψη διαδοχικών αδειών προς επίτευξη σταδιακά της ομαλής επανένταξής του στο κοινωνικό σύνολο.

Μετά ταύτα, εφόσον δεν συντρέχουν στο πρόσωπο του εν λόγω καταδίκου οι τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις του άρθρου 55 παρ. 1 του ΣΚ για τη χορήγηση σ' αυτόν τακτικής άδειας, πρέπει να γίνει δεκτή και κατ' ουσίαν η με

Σελίδα 34 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

αριθ. 14/03.05.2019/8γρ. Προσφυγή του προσφεύγοντος Εισαγγελέως Πρωτοδικών Βόλου κατά της με αριθ. 31/02.05.2019 Απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσάβετειας, περί χορήγησης τακτικής άδειας στον ανωτέρω καταδίκου, να ακυρωθεί η με αριθ. 31/02.05.2019 Απόφαση του ανωτέρω Πειθαρχικού Συμβουλίου και να απορριφθεί η από 30.04.2019 Αίτηση του εν λόγω καταδίκου".»

Ετσι, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Βόλου, με το ως άνω Βούλευμά του (93/2019) έκρινε ότι δεν συνέτρεχαν οι τυπικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση τακτικής άδειας στον ως άνω κρατούμενο, δεχόμενο ότι δεν μπορεί να χορηγηθεί άδεια σε κρατούμενο που εκτίει άνω της μίας ποινές ισόβιας κάθειρξης, διότι ο νομοθέτης στο άρθρο 55 παρ. 1 άνω Σ.Κ. αναφέρεται σε «ποινή» και όχι σε «ποινές» ισόβιας κάθειρξης. Η θέση αυτή του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, η οποία φαίνεται να εδράζεται στη γραμματική διατύπωση του συγκεκριμένου άρθρου, είναι εσφαλμένη σύμφωνα και με όσα σχετικά εξετάστησαν στις αρχικές σκέψεις της παρούσης αποφάσεως, καθώς πρέπει να σημειωθεί ότι ο νομοθέτης, στο αφηρημένο επίπεδο της κατάστρωσης διάταξης νόμου, χρησιμοποιεί πάντοτε τον ενικό αριθμό, χωρίς αυτό να υποδηλώνει ότι η εφαρμογή του εξαντλείται στην άπαξ πραγμάτωση του σχετικού κανόνα.

Με αυτά που δέχθηκε επομένως, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Βόλου, εξετάζοντας τις τυπικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση ή μη της τακτικής άδειας στον ως άνω κρατούμενο, εσφαλμένα ερμήνευσε τις σχετικές προαναφερθείσες διατάξεις του νόμου 2776/1999

(Σωφρονιστικού Κώδικα). Εξ άλλου, θα έπρεπε, αφ' ότου δέχθηκε πως, κατά τη νομική του άποψη, δεν συνέτρεχε η πλήρωση της τυπικής προϋποθέσεως για χορήγηση τακτικής άδειας, να δεχθεί την πρόσφυγή του Εισαγγελέως και να απορρίψει τύποις την από 30.4.2019 αίτηση του ως άνω κρατουμένου, και, αφού δεν συνέτρεχε, κατά την άποψή του, η τυπική προϋπόθεση, να μην προχωρήσει στην εξέταση των ουσιαστικών προϋποθέσεων της χορήγησης τακτικής άδειας. Παρά ταύτα, το Συμβούλιο, αφού δέχθηκε ότι δεν είναι επιτρεπτή η χορήγηση άδειας στον εν λόγω κρατούμενο, διότι δεν συνέτρεχαν οι τυπικές προϋποθέσεις προς τούτο, στη συνέχεια, προχώρησε σε επάλληλη σκέψη για τη συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων και, δεχόμενο ότι δεν συνέτρεχαν ούτε αυτές (ουσιαστικές προϋποθέσεις), δέχθηκε την υπ' αριθμ. 14/2019 προσφυγή του Εισαγγελέως Πρωτοδικών Βόλου, ακύρωσε την 31/2019 απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας και απέρριψε την από 30.4.2019 αίτηση του Δημητρίου Κουφοντίνα περί χορηγήσεως σ' αυτόν τακτικής άδειας. Ειδικότερα, το ως άνω Συμβούλιο προχώρησε στην εξέταση των ουσιαστικών προϋποθέσεων και δέχθηκε ότι δεν συνέτρεχαν ούτε αυτές, στηριζόμενο κυρίως στο ότι ο κρατούμενος δήλωσε ενώπιόν του αυτολεξεί, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Να πιάσουμε το κόκκινο νήμα της αντίστασης, είναι μια φράση που τη χρησιμοποίησε μέχρι ο Τσίπρας. Αμφισβήτησα ένοπλα το κρατικό μονοπώλιο (της βίας), γι' αυτό καταδικάσθηκα. . . . Ζητώ την αλληλεγγύη απέξω, ξεκινώντας την απεργία πείνας, αυτό εννοούσα, η άδεια είναι δικαίωμα. Κατάκτηση αγώνων. Βάζοντας το σώμα

σε κίνδυνο μέσα στη φυλακή και συμπαράσταση από τον κόσμο. Αυτό είναι το κόκκινο νήμα της ζωής Να απαρνηθώ, να μετανοήσω, δεν μπορώ να το κάνω. Είμαι πολιτικός κρατούμενος. . . . ». Το Συμβούλιο εν προκειμένω δέχεται, αφ' ενός μεν ότι στην έννοια του σωφρονισμού δεν περιλαμβάνεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο ιδεολογική μεταστροφή του καταδίκου (σελ.21 του προβαλλομένου Βουλεύματος), στη συνέχεια όμως, αντιφατικά δέχεται ότι ο κρατούμενος δεν είναι πρόθυμος να αλλάξει στάση ζωής και να μεταμεληθεί αλλά εμμένει στην άποψή του περί ένοπλης ανατροπής του κρατικού μονοπωλίου της βίας και άρα καθιστά έναργές ότι, ευκαιρίας δοθείσης, δεν αποκλείεται να τελέσει και νέες αξιόποινες πράξεις ιδιαίτερης απάξιας. (σελ.23 του προβαλλομένου Βουλεύματος). Περαιτέρω, ενώ δέχεται το προβαλλόμενο Βούλευμα ότι ο κρατούμενος δεν έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο Σωφρονιστικό Κατάστημα και έχει δείξει καλή διαγωγή, ότι έχει ήδη λάβει έξι (6) τακτικές άδειες (τέσσερεις (4) από το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού και δύο (2) από το Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας Μαγνησίας), των οποίων σύμφωνα με τις παραδοχές του Βουλεύματος, έκανε καλή χρήση, δεν περιλαμβάνει περιστατικά κακής χρήσης κατά τη διάρκεια των αδειών αυτών, περιοριζόμενο στην παραδοχή ότι «κατά τη διάρκεια της προηγούμενης άδειάς του στις 2.1.2019, έκανε αμέριμνος περίπατο στο κέντρο της Αθήνας και μάλιστα επέτρεψε να ληφθούν και να δημοσιευθούν φωτογραφίες του στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και σε όλα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε σημεία πλησίον εκείνων όπου δολοφονήθηκαν συγκεκριμένα θύματά του,

ΠΡΕΣΒΕΥΣΗ
Η ΕΠΙΣΤΑΣΗ

Σελίδα 37 της 1001/2019 ποινικής απόφασης του Αρείου Πάγου

συμπεριφορά όλως προκλητική, που καταδεικνύει έμπρακτα πέραν πάσης αμφιβολίας τόσο την έλλειψη σεβασμού στη μνήμη των θυμάτων του, όσο και την από πλευράς του ακόμη και σήμερα, μετά την τέλεση των αξιόποινων πράξεων για τις οποίες καταδικάσθηκε και διαρκούσας της κράτησής του προς έκτιση της ποινής του, απαξίωση της ανθρωπίνης ζωής. . . » και καταλήγει ότι . . . « εκτιμάται ότι υπάρχει κίνδυνος, κατά τη διάρκεια της άδειας, να τελέσει νέα εγκλήματα, ενώ δεν συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την προσδοκία ότι δεν θα κάνει κακή χρήση αυτής (άδειας)».

Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Συμβούλιο, αφ' ενός εσφαλμένα ερμήνευσε τις σχετικές προαναφερθείσες διατάξεις του νόμου 2776/1999 (Σωφρονιστικού Κώδικα), και αφ' ετέρου στέρησε από το προσβαλλόμενο Βούλευμά του την απαιτούμενη από το άρθρο 139 ΚΠΔ ειδική αιτιολογία.

Επομένως, οι από το άρθρο 484 παρ. 1 στοιχ. β' και δ' ΚΠοινΔ λόγοι, για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως και για έλλειψη ειδικής αιτιολογίας, για τους οποίους η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ζητεί την αναίρεση του προσβαλλομένου υπ' αριθμ. 93/2019 Βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου, είναι βάσιμοι και πρέπει να γίνουν δεκτοί. Ακολούθως, πρέπει να ανααιρεθεί το προσβαλλόμενο υπ' αριθμ. 93/2019 Βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Βόλου και να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα κρίση, στο ίδιο Συμβούλιο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές, εκτός εκείνων που το εξέδωσαν (άρθρο 484 και 518 – 519 ΚΠΔ).